

FINANSSAKER VED
OLJESKATTEKONTORET
STATUSOPPDATERING

JUBILEUMSSEMINAR 25. NOVEMBER 2015

AGENDA

- Status pågående saker
- Oppsummering ligning 2014
- Aktuelle problemstillinger
  - Rating
    - Interngjeld klassifisert som EK
    - Konserntilknytning
  - ⇒ «Dobbelt bokholderi»?
  - Garantier
    - Klassifikasjon og tilordning
    - Prising
    - Tynn kapitalisering
  - Tynn kapitalisering – rentefradrag på land
  - Nettobetraktning finansielle transaksjoner

PÅGÅENDE SAKER

- 💧 Betydelig antall saker (og beløp) der det foreligger vedtak, men hvor vedtak ikke er endelig.
  - Det samme gjelder også varsler om endringssak
  - Sakene vil bli prioritert
- 💧 Flere forhold hvor endringssak er opprettet, men hvor det foreløpig ikke er sendt begrunnet varsel.
  - Mål: Begrense slike saker
- 💧 Kontoret har per 24. november ca. **40** pågående saker (endring/klage/rettssaker) på finansområdet
  - Rentemargin/rating; Garantier; Tynn kapitalisering, Cash Pool; Refinansiering; Referanserente; Commitment fee; Omkostninger

PÅGÅENDE SAKER

- ♦ Rettssaker: **3** verserende rettssaker
  - Alle berammet til første halvår 2016
  - Tema: rating, refinansiering, nettobetraktning innlån/utlån
  - Omtvistet samlet beløp ca. kr **430** mill. + eventuelle følgeeffekter og virkning for etterfølgende år
  - **2** utenomrettslig forlik i 2015
  - Ingen hovedforhandlinger gjennomført i 2015
- ♦ For tiden ingen MAP-saker knyttet til finans

LIGNING 2014

FRAVIKELSER

🔹 Fravikelser

Inntektstillegg	L 2014	L 2013
Inn-/utlån	ca. 123 mill.	ca. 625 mill.
Garantier	ca. 23 mill.	ca. 21 mill.
Andre finansposter	ca. 130 mill.	ca. 48. mill.
Antall fravikspunkter	20	37

LIGNING 2014

VEDTAK OG VARSLER

💧 9 enkeltvedtak

- Prising av garantier (3 stk)
- Margin på lån (rating)
- Rentemargin utlån
- Konsernkontoordning (innskudd)
- Commitment fee
- Allokering av låneomkostninger
- Tynn kapitalisering

💧 8 ulike selskaper

💧 I tillegg

- 11 begrunnede varsler hvor det ikke er fattet vedtak

AKTUELLE PROBLEMSTILLINGER

💧 Rating

- Interngjeld klassifisert som EK
- Konserntilknytning

⇒ «Dobbelt bokholderi»?

💧 Garantier

- Klassifikasjon (kostnad/rente/finansiell ytelse) og tilordning (land/sokkel)
- Prising
- Tynn kapitalisering

💧 Tynn kapitalisering – rentefradrag på land

💧 Nettobetraktning finansielle transaksjoner

«DOBBELT BOKHOLDERI»

KLAGEKJENNELSE FRA 2014

- I klagekjennelsen var rating avgjørende for prisingen
  - Klagenemnda bygget på selskapets egen ratingmetodikk
  - Konsernets metode innebar at **datterselskapets faktiske gjeld ble benyttet**
  - Det ble påpekt at mens mors rating hadde vært stabil over en periode på 6 år (varierte med én notch), økte forskjellen mellom mors rating og den interne ratingen av det aktuelle selskapet i samme periode fra 1 til 7 notcher.
  - Selskapets drift var i perioden stabil, og den negative utviklingen var ikke nærmere begrunnet av selskapet
  - «Sentralt i en kreditors vurdering ved et låneforhold er debtors tilbakebetalingsevne. Kreditor vil vurdere debtors fremtidige kontantstrøm for å kunne estimere sannsynligheten for mislighold. Klagenemnda tar derfor utgangspunkt i selskapets kontantstrøm i den aktuelle perioden.»
  - Utbyttet i en tiårsperiode oversteg klart netto kontantstrøm før finansiering og utbytte.

«DOBBELT BOKHOLDERI»

KLAGEKJENNELSE FRA 2014

- ♦ «Når [mor] velger å ta ut maksimalt utbytte fra [selskapet] , må det bety at [mor] anser kontantstrømmen fra det norske selskapet i de kommende årene vil være tilstrekkelige til å dekke selskapets forpliktelser.
- ♦ Klagenemnda mener derfor at inntektsreduksjon kan begrunnes i endringen av rating som følge av økt gjeldsgrad og økte rentekostnader.»
- ♦ «Klagenemnda vil som Oljeskattekontoret vise til at selskapets andel av nøkkeltallene utbytte, kontantstrøm og resultat øker i perioden ... samtidig som den interne ratingen går ned.»
- ♦ «Avslutningsvis vil Klagenemnda vise til at prisen på risiko for lån til et selskap med [selskapets] finansielle stilling i den aktuelle perioden, må være lav. En endring i gjeldsgraden bør for [selskapets] vedkommende være av mindre betydning. De store utbyttebetalingene kombinert med økt gjeldsgrad indikerer en sterk tro på at den fremtidige kontantstrømmen vil kunne dekke lånenes hovedstol og renter.»

«DOBBELT BOKHOLDERI»

KLAGEKJENNELSE FRA 2014

♦ Om **betydningen av konserntilknytningen:**

- «At konserntilknytningen er relevant ved vurderingen av et selskaps rating er ikke tvilsomt. Spørsmålet blir om, og i så fall hvor mye, en slik tilknytning skal utgjøre i antall ratingtrinn (notcher).»
- «Utgangspunktet er dermed at [datterselskapet] tilordnes [morselskapets] rating.»⇒ Vurderingen er «ovenfra og ned».
- «Spørsmålet blir om [datterselskapet] har en annen misligholdssannsynlighet enn [morselskapet].»
- « .. all operasjonell drift skjer i konsernets mange datterselskap ..»
- «Klagenemnda legger til grunn at [datterselskapet] ikke kan tilordnes [morselskapets] misligholdssannsynlighet. Deler av konsernets styrke ligger i at det omfatter hele produktkjeden innen olje og gass... [Datterselskapet] driver på nasjonalt nivå og kan være litt mer sårbar enn konsernet som helhet. Klagenemnda kan imidlertid ikke se at et slikt synspunkt kan forsvare en rating som er [flere] trinn lavere enn konsernspissen.»

«DOBBELT BOKHOLDERI»

KLAGEKJENNELSE FRA 2014

♦ Om **betydningen av konserntilknytningen (forts.):**

- Vurderer deretter ulike sider av konserntilknytningen konkret, herunder selskapets anførsler vedrørende forhold som svekker tilknytningen
- Nemnda konkluderte med at datterselskapet var (er)
  - finansielt (all finansiering)
  - strategisk (kjernevirksomhet) og
  - operasjonelt (bl.a. salg via søsterselskap og andre operasjonelle bidrag til konsernet)
  - integrert i konsernet virksomhet
- « .. ratingen av [datterselskapet] er nær morselskapets rating..»

«DOBBELT BOKHOLDERI»

KLAGEKJENNELSE FRA 2014

- ◆ Klagenemnda har metodisk gått frem slik:
  1. Først justert gjeldsandelen (EK-andelen) for bruk i konsernets metode (Gjeldsgrad tilsvarende konsernspiss). På dette grunnlaget ble en «stand alone» rating beregnet.
  2. Deretter vurdert betydningen av konserntilknytningen (om konsernet har gitt denne tilstrekkelig virkning i den valgte metoden), dvs. hvor mange «notcher» (trinn) opp.
- ◆ Klagenemnda bygger både 1. og 2. på en «realitetsvurdering»
- ◆ Selskapene har hevdet at denne fremgangsmåten («to-delingen») innebærer at virkningen av konserntilknytningen tas med to ganger

«DOBBELT BOKHOLDERI»

ELLER KANSKJE IKKE?

- Spørsmålet er derfor om uavhengige ratingbyråer har tilsvarende metodiske tilnærming som Klagenemnda
  - Fortrinnsvis da i publiserte ratinger
  - Mye kan finnes ved søk i databasene til ratingbyråene, f.eks. www.standardandpoors.com og www.moodys.com
  - Noe er gratis noe må man betale for (men ingen begrensning mht hvem som kan kjøpe)
- Det finnes flere eksempler på at ratingbyråene tillegger **interngjelden** (noenlunde) tilsvarende betydning som Klagenemnda
  - F.eks ved at datterselskaps oppkjøp av andre selskaper finansiert (utelukkende) ved interngjeld ikke påvirker allerede fastsatt rating
  - Eller ved at det ses bort fra interngjelden ved stand alone-ratingen

RatingsDirect®

Summary:

Statoil US Holdings Inc.

Primary Credit Analyst:

Simon Redmond, London (44) 20-7176-3683; simon.redmond@standardandpoors.com

Secondary Contact:

Rachel J Lion, CA, London (44) 20-7176-6680; rachel.lion@standardandpoors.com

Research Contributor:

Edouard Okasmaa, Stockholm (46) 8-440-5936; edouard.okasmaa@standardandpoors.com

Table Of Contents

Rationale

Outlook

Standard & Poor's Base-Case Scenario

Business Risk

Financial Risk

Liquidity

Other Modifiers

Group Influence

Ratings Score Snapshot

Related Criteria And Research

WWW.STANDARDANDPOORS.COM/RATINGSDIRECT

JUNE 30, 2014 1

Oppsummeringen:
Financial Risk:
Absence of external debt

...

Omtalen av «Financial Risk»
The absence of external debt and our treatment of internal loans as equity for our cash flow and leverage calculations will in our view allow SUSHI to maintain credit ratios well within what is commensurate with a «modest» financial risk profile.

«DOBBELT BOKHOLDERI» ELLER KANSKJE IKKE?

- ◆ Når det gjelder konserntilknytningen finnes det mange eksempler på at denne gis stor betydning (flere «notchen» opp)
    - Eks.: Statoils oppkjøp av Brigham
    - S&P oppgraderte dette selskapet med fem hakk som følge av oppkjøpet (ikke navnebytte)
  - ◆ Standard & Poor (S&P) uttaler generelt
    - Assuming the parent has the ability to support its subsidiary during a period of financial stress, the spectrum of possibilities still ranges from ratings equalization at one extreme to very little or no help from the parent's credit strength at the other. The greater the gap to be bridged, the more evidence of support is necessary
- ⇒ Konkret vurdering

RatingsDirect®

Summary:

Statoil US Holdings Inc.

Primary Credit Analyst:

Simon Redmond, London (44) 20-7176-3683; simon.redmond@standardandpoors.com

Secondary Contact:

Rachel J Lion, CA, London (44) 20-7176-6680; rachel.lion@standardandpoors.com

Research Contributor:

Edouard Okasmaa, Stockholm (46) 8-440-5936; edouard.okasmaa@standardandpoors.com

Table Of Contents

Rationale

Outlook

Standard & Poor's Base-Case Scenario

Business Risk

Financial Risk

Liquidity

Other Modifiers

Group Influence

Ratings Score Snapshot

Related Criteria And Research

WWW.STANDARDANDPOORS.COM/RATINGSDIRECT

Oppsummeringen: Business Risk

...

Ongoing support from the
parent Statoil ASA

Omtalen av «Business Risk»:

We primarily base our rating on SUSHI on our assesment of its «highly strategic» importance to its parent, Statoil ASA. We assess Statoil ASA's unsupported group rating profile (GCP) at 'a+', in line with its stand-alone credit profile (SACP). As per our criteria, the corporate credit rating on a «highly strategic» subsidiary is generally one notch below the GCP, except if the entity's SACP is equal to or higher than the GCP, which is not the case for SUSHI as we assess its SACP at 'bbb'.

«DOBBELT BOKHOLDERI» ELLER KANSKJE IKKE?

💧 SUSHI-ratingen:

- Eliminering av interngjeld: fra B+ til BBB+ antatt av OSK på grunnlag av S&P's risiko-matrise)
- Modifikasjon: Relativt lite selskap, aggressiv investeringsprofil (ett trinn ned)
⇒ SACP: BBB
- Med dette utgangspunkt «notches» SUSHI ett hakk ned ift GCP (Statoil ASA: A+) ihht normal praksis
⇒ SUSHI gis rating A

💧 Konserntilknytningen:

- ikke det samme som enda høyere EK (ratingbyråer eliminerer all interngjeld selv når det er 100% internt finansiert)
- konserntilknytningen gis en selvstendig virkning
  - Noe forenklet: i hvilken grad vil konsernspissen tre støttende til når interngjelden ikke lenger strekker til for fortsatt aktivitet

Klagenemndas fremgangsmåte ikke «dobbelte bokholderi»

GARANTIER

KLASSIFIKASJON OG TILORDNING

- ◆ Garanti for oppfyllelse av låneforpliktelse
  - Tidligere praksis ⇒ henført land jf. petrsktl. § 3 d, sjette ledd som en finansiell ytelse ikke henførbart til noen bestemt inntektskilde. Ikke ansett som renteutgift.
  - Kjennelse 27.10.2014:
    - Et lån tatt opp fra uavhengig långiver,
    - Delvis garantert av beslektede selskaper, dels av annen finansinstitusjon.
    - Spørsmål: om garantikostnad skal inngå i rentekostnader til fordeling (§3d, annet ledd) eller om det skal føres direkte til fradrag i landdistriktet
    - Klagenemndas flertall (5 av 7): Finanskostnad knyttet til selskapets rentebærende gjeld
    - Begrepet «summen av rentekostnaden» (jf. §3d, annet ledd) må fortolkes i lys av hva som etter en økonomisk betraktning fremstår som en rentekostnad
    - Garantikostnad for å oppnå lavere margin = rente. Ingen grunn til å forskjellsbehandle usikrede lån til høyere rente sammenlignet med sikrede lån med lavere rente.
    - Forutsetning: at provisjonen ikke overstiger den høyere rente som ville blitt forlangt om långiver alene påtok seg risiko for mislighold.
      - Vurderes konkret
- ◆ Å sikre betalingsevne for driftskostnader ⇒ fradragsberettiget i sokkel som driftskostnad
  - Fast praksis

GARANTIER

PRISING

- Flere pågående saker vedrørende prising av garantier
  - Nylig **4** endringsvedtak knyttet til morselskapsgarantier overfor Gassco
  - Garantiprovisjonen anses ikke armlengdemessig etter sktl. § 13-1
    - Gjenspeiler ikke den underliggende risikoen i avtalen
    - CUP-metoden hensyntar ikke virkningene av konsernforholdet
      - Informasjonsassymetri
      - Kapitaldekningskrav
      - Korrelasjon i konkurrisiko
      - Flere handlingsalternativer som begrenser garantibeløpet

GARANTIER

PRISING

- ♦ I disse sakene har kontoret anvendt en «profit split» tilnærming, metoden bygger på:
  - Estimat av garantidebitors (rente)besparelse
  - Fordeling av denne fortjenesten mellom partene (garantist og garantidebitor)
  - Fortjenesten fordeles basert på partenes økonomiske bidrag og partenes alternative handlinger
  - Metoden krever ikke sammenlignbare data
  - Profit split-metoden passer best for lånegarantier, men kontoret har lagt til grunn at den er også anvendelig i relasjon til Gassco-garantiene
  - Prisingen av garantien tar derfor utgangspunkt i en rentetilnærming
- ♦ Klagenemnda har ennå ikke fått disse sakene til behandling
- ♦ Avklaring av metodespørsmål derfor ikke nært forestående

GARANTIER

TYNN KAPITALISERING

- ◆ Konsekvensen for tynt kapitaliserte selskaper når det er gitt konserninterne garantier for lån eller kostnader vil normalt være
  - At garantien anses som et egenkapitalsubstitutt
  - Og at garantiprovisjoner betalt til konsernselskap derfor ikke gir fradragsrett
  - I slike tilfelle vil det – i motsetning til når det gjelder fradragsrett for gjeldsrenter – ikke være nødvendig å fastsette en markedsmessig egenkapital
  - Det er nok å konstatere at selskapet er tynt kapitalisert
- ◆ Långivers (bankens) vurdering av betydningen av garantien vil også kunne bli tillagt vekt, f.eks. dersom långiver klart gir uttrykk for at det ikke ville ha vært aktuelt å gi et usikret lån, likestilt med annen gjeld, uansett pris.
- ◆ Klagenemnda har ikke fått problemstillingen til behandling

TYNN KAPITALISERING – LÅN

- ♦ «Gammel» problemstilling – 1980- og 1990-tallet (jf. RR 2-3/1990)
- ♦ «Gjenoppstått» ved ligningen for inntektsåret 2012, men kun med betydning for land:
  - Petrsktl. § 3 d regulerer både fordeling av renter mellom sokkel og land og tynn kapitalisering på sokkelen.
- ♦ 7 pågående saker
- ♦ Ingen saker avgjort av Klagenemnda ennå
- ♦ Det kan på grunnlag av lignings- og rettspraksis oppstilles to kumulative vilkår for at et selskap ikke skal anses tynt kapitalisert:
  - At lån *kunne* og *ville* blitt innhentet om långiver var uavhengig.
  - Optimal opplåningsgrad, ikke maksimal.
- ♦ Kontoret har valgt en noe annen tilnærming til problemstillingen enn «gammel» praksis (kontantstrømsanalyse der behov for årlig EK-tilførsel akkumuleres)
  - Bl.a. forankret i bransjens faktiske tilpasning

NETTOBETRAKTNINGER

FINANSIELLE TRANSAKSJONER

- ◆ Det fremmes i noen saker påstand om at ulike konserninterne finansielle transaksjoner «må ses i sammenheng»
  - Og da, som oftest, i betydningen at «overpris skal avregnes (nettes) mot underpris», herunder også transaksjoner knyttet til ulike inntektsår.
    - Eks.: 1) To innlån: et underpris, et overpris
2) Innlån/utlån (innlån grunnlag for utlån): enten oppjustering pris innlån eller lik pris innlån/utlån (forutsatt like vilkår)
  - Men også der siste ledd i en transaksjonsrekke hevdes å gi uttrykk for armlengdeprisen i en forutgående transaksjon, jf. Oslo tingretts dom av 9.1.2014 (Exxon), hvor selskapet fremhevet betydningen av konsernbankens videreplassering av selskapets innskudd i banken som utgangspunkt for prissettingen av innskuddene.

NETTOBETRAKTNINGER

FINANSIELLE TRANSAKSJONER

- ♦ *Utgangspunktet* er at sktl. § 13-1 ikke gir skattemyndighetene hjemmel for å sette ned inntekten
  - Ved «netting» vil det være den underliggende realiteten for en (eller flere) av transaksjonene isolert bedømt
  - Det er dessuten hovedregelen at den enkelte transaksjon skal vurderes for seg
  - I Statoil Angola-saken (Rt. 2007, s. 1025) mente HR at en «så nær sammenheng» innebar at to lån måtte «vurderes under ett»
    - Resultatet ble likevel at konsernets «tildeling» av lånekapasitet til ett av lånene ble stående
    - Resultatet ble begrunnet med realitetsforskjeller

NETTO BETRAKTNINGER

FINANSIELLE TRANSAKSJONER

- ♦ «Netting» ikke utelukket, men basert på Klagenemndas praksis og rettspraksis:
  - netting/motregning» knyttet til finansielle transaksjoner krever tilnærmet identisk innhold og samme motpart
- ♦ Flere selskaper viser til praksis vedrørende «netting» knyttet til konserninterne transaksjoner og mener å påvise manglende konsistens
  - Praksisen knytter seg til:
    - Prising basert på fullkost med samme fortjenestepåslag (inn og ut)
    - Og at beregningsgrunnlaget (metodisk/vilkår) er likt, slik at
      - Markedsmessig fortjenestepåslag anses likt
    - Situasjoner der konsernet etablerer sentralisert konserntilpasset tjenesteyting
    - Det forutsettes at fordelingsnøklerne tilfredsstiller OECD's retningslinjer.
    - Det er et «tak» på nettingen: transaksjonene som ses i sammenheng kan ikke medføre en samlet inntektsreduksjon (f.eks. når samlet fortjenestepåslag ut er større enn samlet belastning inn)
    - I noen tilfeller er fortjenestepåslaget en forhandlet størrelse med andre lands skattemyndighet. Når da skattyter velger å bruke denne også knyttet til norsk inntekt, og ikke bare belastning inn, har løsningen også et «rettferdighetspreg»